

Hänvisning

Er begäran om utlåtande inkommen den 19.1.2026,
VN/13594/2025

Jord- och skogsbruksministeriet

Pb 30

FI-00023 STATSRÅDET

Kontaktperson

Alexander Sjölund, telefon +358 (0)18 25452
alexander.sjolund@regeringen.ax

registratorskontoret.jsm@gov.fi

Ärende

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om identifiering och registrering av djur.

Jord- och skogsbruksministeriet begärde den 19 januari 2026 landskapsregeringens utlåtande om regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen (1069/2021) om identifiering och registrering av djur. Utlåtandet skulle vara inlämnat senast den 18.2.2026. Landskapsregeringen begärde dock tilläggstid och tid beviljades fram till den 25.2.2026.

Propositionens innehåll

I propositionen föreslås ändringar i lagen om identifiering och registrering av djur (1069/2021) med anledning av ändringar i EU:s djurhälsoförförordning. De centrala ändringarna avser kraven på ID-märkning och registrering av djur, behörigheten att utföra märkningen samt bestämmelserna om administrativa tvångsmedel.

För sällskapsdjur förtydligas lagens tillämpningsområde och det införs en uttrycklig bestämmelse om att mikrochipmärkning av hundar, katter och illrar endast får utföras av veterinär eller av en person som särskilt bemyndigats av Livsmedelsverket, vilket innebär en lagstadgad reglering av vem som har rätt att utföra ID-märkning. Även bestämmelserna om hästdjur ändras genom att det tydliggörs att identifieringen ska bestå av två delar: dels märkning med mikrochip som innehåller djurets identitetskod, dels en identitetshandling som ska följa djuret under hela dess livstid, och även här får mikrochipmärkning endast utföras av veterinär eller av en person som särskilt bemyndigats av Livsmedelsverket.

Bestämmelserna om identifiering av svin ändras så att ett alternativt märkningssätt, öronbricka, tillåts. Samtidigt lättas kravet på tatuering, medan kravet på att slaktmärkningen ska vara läsbar kvarstår.

Möjligheten att ta ut påföljdsavgift utvidgas till att omfatta försummelse av identifieringsskyldigheten och utebliven registeranmälan. Det klargörs att aktören ansvarar för både identifiering och anmälan. Vid överträdelse ska myndigheten vidta

åtgärder, men ska i lindriga fall först ge en uppmaning enligt de föreslagna bestämmelserna. Tillfälliga förbud kan meddelas utan uppmaning vid omedelbar fara för människors eller djurs hälsa. Bestämmelserna om vite och tvångsutförande förtydligas genom att behöriga myndigheter anges uttryckligen.

Lagen avses träda i kraft den 22 april 2026 eller så snart som möjligt därefter.

Lagstiftningsbehörighet

Enligt 18 § 17 punkten i självstyrelselagen (1991:71) för Åland (nedan självstyrelselagen) har landskapet Åland lagstiftningsbehörighet i fråga om veterinärväsendet, med de undantag som anges i 27 § 31–33 punkterna.

Enligt 27 § 31 punkten i självstyrelselagen hör smittsamma sjukdomar hos husdjur till rikets lagstiftningsbehörighet. Bestämmelser om identifiering och registrering av djur faller under smittsamma sjukdomar hos husdjur. Lagstiftningen om identifiering och registrering av djur tillkommer därmed rikets lagstiftningsbehörighet.

Enligt 30 § 9 punkten i självstyrelselagen ska de uppgifter som enligt lagstiftningen om bekämpande av smittsamma sjukdomar hos husdjur ankommer på en riksmyndighet eller på kommunerna, i landskapet skötas av landskapsregeringen eller av någon annan myndighet som ges i landskapslag. Identifiering och registrering av djur tillkommer därmed landskapets förvaltningsbehörighet.

Landskapsregeringens synpunkter

Språk

Enligt 38 § självstyrelselagen ska skrivelser och andra handlingar som utväxlas mellan landskapsmyndigheterna och statens myndigheter i landskapet avfattas på svenska. Landskapsregeringen noterar att alla handlingar inte inkommit till myndigheten på svenska. Endast utlåtandeförfrågan, förslaget till ändring av lagtexten och parallelltexten är översatt till svenska. Landskapsregeringens utlåtande baserar sig enbart på de handlingar som inkommit på svenska.

Materiella synpunkter

I propositionen föreslås att identifieringsmärkning med mikrochip endast får utföras av utövare av veterinäryrket enligt lagen (29/2000) om utövning av veterinäryrket eller av personer som särskilt bemyndigats, i riket av Livsmedelsverket och på Åland av landskapsregeringen. Regleringen gäller såväl hundar, katter och illrar som hästdjur. Förslaget innebär ett förtydligande och en skärpning av kraven på behörighet vid ID-märkning, vilket stärker djurskyddet. För landskapsregeringen innebär förslaget att nya förvaltningsuppgifter uppkommer, såsom prövning av ansökningar om bemyndigande, beslutsfattande i dessa ärenden, uppföljning av bemyndigade aktörer samt upprättande och fortlöpande underhåll av ett register. Landskapsregeringen uppmärksammar att

förslaget innebär en ökad administrativ belastning, men har förståelse för att åtgärderna är nödvändiga för att anpassa den nationella lagstiftningen till EU:s djurhälsoförordning.

När det gäller identifiering av slaktsvin lindras bestämmelserna så att märkning kan ske antingen genom en tatuering på sidan av djuret eller genom ett öronmärke. Tidigare skulle djuret alltid märkas genom tatuering på mitten av ryggen eller på båda sidor om mittlinjen, och någon alternativ märkningsmetod fanns inte. Detta skapar större flexibilitet och minskar den praktiska arbetsbördan för producenter samt minskar stressen för djuren.

Den föreslagna ändringen i 35 § lagen om identifiering och registrering av djur innebär att den tidigare hänvisningen till "den behöriga myndigheten" tas bort och ersätts med en specificering av vilka myndigheter som får förena beslut med vite eller hot om tvångsutförande. De uppgifter som i riket ankommer på Livsmedelsverket ska i landskapet Åland skötas av landskapsregeringen. Detta innebär att landskapsregeringen får förena beslut med vite eller hot om tvångsutförande och att Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM), som tidigare haft befogenhet att självständigt förena sina beslut med vite, behöver begära handräckning av landskapsregeringen. Den föreslagna ändringen är problematisk ur ett åländskt perspektiv, eftersom den begränsar ÅMHMs möjlighet att självständigt och effektivt utöva tillsyn inom sitt behörighetsområde.

Landskapsregeringen ser positivt på att lagstiftningen anpassas till EU-rätten och att regelverket harmoniseras. Förslaget stärker djurskyddet, minskar arbetsbördan för producenter på ett positivt sätt och tydliggör ansvaret för identifiering och registrering, samtidigt som möjligheten att ta ut påföljdsavgift utvidgas. Landskapsregeringen konstaterar dock att förslaget medför ökade administrativa uppgifter för landskapet.

Minister

Jesper Josefsson

Veterinär

Alexander Sjölund